

ارزیابی اثربخشی فرآیند حسابرسی مستقل

یک راهنمای کاربردی و ابزاری برای
کمیته‌های حسابرسی

آگوست ۲۰۱۵

برگردان به فارسی

مرتضی اسدی   الهه مهدوی ثابت

EY

Building a better
working world

مندرجات

صفحات

۳	۱	یک فرآیند حسابرسی اثربخش چه فرآیندی است؟
۴	۲	مدیریت ارزیابی خود: پرسش‌های کاربردی برای کمیته‌های حسابرسی
۵	۳	ابزار کمک‌کننده کمیته‌های حسابرسی در ارزیابی اثربخشی فرآیند حسابرسی مستقل
۱۵		پیوست: موارد ارجاع

پیش گفتار

این سند، رهنمود و دستورالعملی کاربردی برای کمیته‌های حسابرسی است که به دنبال انجام تکالیف و مسئولیت‌های خود جهت انجام ارزیابی اثربخشی فرآیند حسابرسی مستقل و گزارش نحوه انجام آن هستند.

نشریه اولیه ما، ارزیابی اثربخشی فرآیند حسابرسی مستقل: راهنمایی برای کمیته‌های حسابرسی، در نوامبر سال ۲۰۱۳ منتشر شد. از آن زمان تاکنون، آئین‌نامه راهبری شرکتی بریتانیا^۱ یا رهنمود پشتیبان^۲ در ارتباط با ارزیابی اثربخشی فرآیند حسابرسی مستقل تغییری نکرده است.

با وجود این، دو نشریه مربوط به تازگی منتشر شده است:

- ◀ شورای گزارش‌گری مالی (FRC) راهنمایی تحت عنوان کیفیت حسابرسی: راهنمایی اجرایی برای کمیته‌های حسابرسی در ماه می ۲۰۱۵ منتشر کرد؛ و
- ◀ مرکز کیفیت حسابرسی (CAQ) نشریه‌ای با عنوان ابزار ارزیابی حسابرس مستقل: مرجعی برای کمیته‌های حسابرسی در سراسر جهان در ماه ژوئن ۲۰۱۵ را منتشر کرد. در نظر ما، این ابزار بطور نسبی (منصفانه) در ایالات متحده متمرکز است و/یا در حوزه‌های قضایی که هیچ رهنمود دیگری وجود ندارد بیشتر استفاده می‌شود.

هرچند باور داریم ابزار ما به مرور زمان امتحان خود را پس داده است، فرصتی برای احیا و به‌روزرسانی آن براساس این نشریه‌های جدید به دست آوردیم.

جالب توجه است که راهنمای اجرایی شورای گزارش‌گری مالی در پاسخ به درخواست‌های کمیته حسابرسی برای رهنمود کاربردی درباره نحوه انجام ارزیابی اثربخشی حسابرسی مستقل منتشر شد. همچنین، «کمیته‌های حسابرسی بسیاری بر این باورند که ارزیابی سطوح خدمات در فرآیند حسابرسی مستقل نسبتاً ساده است، و حتی نسبت به کیفیت حسابرسی نیز ساده‌تر است.»^۳

با توجه به ابزار اولیه ما، فرآیند ارزیابی مندرج در بخش ۳ همچنان تا حد زیادی بر کیفیت حسابرسی در فرآیند حسابرسی مستقل تمرکز دارد. این بخش حاوی پرسش‌های مشخصی است که کمیته حسابرسی می‌تواند مطرح کند و همچنین منابع شواهد بالقوه یا شاخص‌های مرتبطی که ممکن است از آنها تبعیت کنند. از دیدگاه ما، وجود یک مجموعه شواهد - به اصطلاح یک «زنجیره عطف حسابرسی» - نه تنها به کمیته‌های حسابرسی کمک می‌کند تا به نتیجه‌گیری محکم و عینی برسند، بلکه حتی در جنبه‌های افشا نیز سودمند است.

مهم است که کمیته حسابرسی دیدگاه مستقلی درباره کیفیت حسابرسی داشته باشد؛ با وجود این، انتظار داریم این دیدگاه مستقل کمی تاثیر پذیرفته از داده‌های ورودی مدیریت اجرایی باشد (به عنوان مثال، هنگامی که مدیریت نگرانی‌هایی را مطرح کرده است، کمیته حسابرسی باید بررسی کند آیا این نگرانی‌ها عموماً اثربخشی حسابرسی مستقل را منعکس می‌کنند یا خیر). ابزار ما گردآوری این دیدگاه‌ها را تسهیل می‌کند.

بطور کلی‌تر، ما بر این باوریم یک فرآیند ارزیابی به خوبی طراحی و اجرا شده باید:

- ◀ به گفتگویی سازنده و صادقانه با موسسه حسابرسی در مورد عملکرد آن، پیشرفت آن و هر آنچه قابل پیشرفت باشد منجر شود.
- ◀ به شرکت بینش‌هایی نسبت به طیف گسترده‌ای از حوزه‌ها از جمله راهبری، فرآیندها و کنترل‌ها و نیز پیشرفت‌های کسب و کار بدهد.
- ◀ منجر به اطمینان‌بخشی بهینه شود که از حسابرسی نشأت می‌گیرد.
- ◀ به اطلاع‌رسانی درباره فرآیندهای پیشنهادی حسابرسی آتی که کمیته حسابرسی انجام می‌دهد، کمک کند.

در حالی که برآوردن الزامات افشا ممکن است از دید برخی به عنوان وظیفه تطبیق باشد، این امر فرصتی فراهم می‌کند تا نحوه ارزیابی فعلی فرآیند حسابرسی مستقل توسط کمیته حسابرسی به چالش کشیده شود - و در نتیجه از راهبری شرکتی موثر پشتیبانی شود.

اگر هرگونه بازخوردی درباره این سند دارید، لطفاً با مخاطب موسسه ارنست و یانگ (EY) همیشگی خود یا بنده تماس بگیرید.

نویسنده: Ken Williamson

شریک، رئیس راهبری شرکتی، ارنست و یانگ بریتانیا

تلفن: +۴۴ ۲۰ ۷۹۵۱ ۴۶۴۱

ایمیل: kwilliamson@uk.ey.com

۱ آئین‌نامه راهبری شرکتی بریتانیا، ماده پ۳، سپتامبر ۲۰۱۴.

۲ رهنمود شورای گزارش‌گری مالی درباره کمیته‌های حسابرسی، بند ۴،۳۵، سپتامبر ۲۰۱۲ (به پیوست الف مراجعه شود).

۳ کیفیت حسابرسی شورای گزارش‌گری مالی: راهنمای اجرایی برای کمیته‌های حسابرسی، بند ۱،۵، ماه می ۲۰۱۵.

یک فرآیند حسابرسی اثربخش چه فرآیندی است؟

سایر ویژگی‌های یک حسابرسی اثربخش عبارتند از:

- ◀ اطلاع‌رسانی‌ها و گزارش‌ها به ارکان راهبری که فرآیندها و اصول پایه نتیجه‌گیری تیم حسابرسی را منعکس کند. این اطلاع‌رسانی‌ها و گزارش‌ها باید به رویکرد مدیریت، راهکارهای در نظر گرفته شده، قیاسگرها مرتبط و بیان شفاف نتیجه‌گیری نهایی بپردازد.
  - ◀ تعامل اثربخش میان حسابرس، مدیریت و کمیته حسابرسی در کل فرآیند حسابرسی - هر فردی باید مفهوم «مسائل حسابرسی»، دلیل «مسئله بودن» و نحوه رفع این مسائل را درک کند.
- هر چند حسابرس مستقل عمده‌تأ در قبال اثربخشی فرآیند حسابرسی مسئول است، مدیریت و کمیته حسابرسی هم نفوذ قابل توجهی دارند. نقش آنها نیز باید در ارزیابی کلی اثربخشی فرآیند حسابرسی مستقل در نظر گرفته شود.

از دیدگاه ما، حسابرسی با کیفیت محتوای صورت‌های مالی را به چالش کشیده و آن را آزمون می‌کند تا در این باره که آیا نمای واقعی و منصفانه را نشان می‌دهند یا خیر، اظهار نظر کند.

اساساً، یک فرآیند حسابرسی اثربخش باید اظهار نظر حسابرسی صحیح با پشتوانه شواهد حسابرسی و قضاوت‌های حرفه‌ای مناسب را که سهامداران و سایر ذینفعان به آن اطمینان دارند، ارائه دهد.

حسابرسان مستقل باید از کلیه استانداردهای حسابرسی و اخلاقی مربوط و الزامات حرفه‌ای و نظارتی تبعیت کنند. فراتر از آن، یک فرآیند حسابرسی اثربخش باید شامل موارد زیر باشد:

- ◀ یک فرآیند حسابرسی متناسب با ریسک‌های پیش‌روی شرکت، ساختار کسب و کار و محیط نظارتی.
- ◀ یک تیم حسابرسی که به لحاظ فنی قوی، دقیق، باهوش، کنجکاو و دارای ذهنیتی مستقل باشد - نوعی تردید حرفه‌ای آگاهانه را به دنبال داشته باشد که بر رویکرد و ادعاهای مدیریت موثر باشد.
- ◀ یک تیم حسابرسی که فرهنگ مشاوره را پشتیبانی و تقویت و متخصصین و کارشناسان را کاملاً متحد می‌کند.
- ◀ یک رویکرد حسابرسی که بر پایه شناخت از محیط کنترلی شرکت است، از جمله نقش فناوری اطلاعات در پشتیبانی فرآیند گزارش‌گری مالی.
- ◀ یک فرهنگ در موسسه حسابرسی که جوایب پیشرفت و بهبود مستمر کیفیت است و روند صحیحی را برای موضوعات حرفه‌ای و اخلاقی از جمله کیفیت، بی‌طرفی و درستکاری تعیین می‌کند.

اساساً، یک فرآیند حسابرسی اثربخش باید اظهار نظر حسابرسی صحیح با پشتوانه شواهد حسابرسی و قضاوت‌های حرفه‌ای مناسب را که سهامداران و سایر ذینفعان به آن اطمینان دارند، ارائه دهد.

مدیریت ارزیابی خود: پرسش‌های کاربردی برای کمیته‌های حسابرسی

ارزیابی فی‌نفسه باید اثربخش و کارآمد باشد. توجه کمیته حسابرسی به پرسش‌های کلیدی زیر به اطمینان از اثربخشی و کارایی ارزیابی کمک خواهد کرد.

<p>اهداف</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◀ پیامد مطلوبی که کمیته حسابرسی به دنبال حصول آن از طریق ارزیابی است، چیست؟ ◀ آیا همه اعضای کمیته حسابرسی درک مشترکی از الزامات مربوط در آئین‌نامه راهبری شرکتی بریتانیا و راهنمای کیفیت حسابرسی شورای گزارش‌گری مالی: راهنمای اجرایی برای کمیته‌های حسابرسی، دارند؟ ◀ فرآیند ارزیابی چگونه اطمینان می‌دهد که حسابرسی از استقلال کافی برخوردار است و نیازهای سهامداران^۴ و انتظارات سایر ذینفعان^۵ را در موارد عملی، برآورده می‌کند؟ ◀ کمیته حسابرسی در حال حاضر چگونه اثربخشی فرآیند حسابرسی مستقل را ارزیابی می‌کند و آیا این ارزیابی کافی و اثربخش است؟
<p>زمان‌بندی</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◀ این ارزیابی در چرخه حسابرسی چه موقع انجام می‌شود؟^۶ ◀ جدول زمانی برای این ارزیابی چگونه است و آیا مراحل و مهلت‌های مناسبی دارد؟
<p>منابع</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◀ کمیته حسابرسی مدیریت ارزیابی را ضمن حفظ مسئولیت پاسخگویی نهایی به چه کسانی محول می‌کند؟ ◀ کمیته حسابرسی به عنوان بخشی از فرآیند ارزیابی، ذینفعان مختلف (از جمله حسابرس و مدیریت) را موظف به ارائه چه اطلاعاتی می‌کند؟
<p>گزارشگری و موارد افشا</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◀ گزارش کمیته حسابرسی^۷ به هیات‌مدیره به چه شکل است؟ گزینه‌ها ممکن است شامل داشبورد خلاصه‌ای با معیارهای کلیدی، تفسیر مکتوب اجمالی درباره حوزه‌های کلیدی یا ارائه شفاهی باشد. ◀ موارد افشا در گزارش‌های سالانه حساب‌ها (ARA) باید چه اصول کلیدی داشته باشند؟ از دیدگاه ما، موارد افشا باید: <ul style="list-style-type: none"> ◀ مختصر و مختص به شرکتی باشند که حوزه‌های مورد تاکید کمیته حسابرسی را برجسته می‌کنند ◀ فعالیت‌های خاصی را، در صورت وجود، برجسته کنند که بخشی از ارزیابی در یک سال خاص را در مقایسه با جنبه‌های تکرارشونده ارزیابی که در هر چرخه حسابرسی انجام می‌شوند، تشکیل می‌دهند ◀ دید کلی روشنی از فرآیند ارزیابی، عوامل ارزیابی لحاظ شده، نتایج ارزیابی و هر اقدام نتیجه شده ارائه دهند

۴ به عنوان بخشی از مشارکت عمومی با سهامداران، ممکن است قصد داشته باشید بدانید چه چیزی برای آنها اهمیت دارد.

۵ هرچند حسابرسی در درجه اول معطوف به نیازهای سهامداران است، سایر ذینفعان مانند ناظرین نیز ممکن است شایسته توجه باشند.

۶ در تجربه ما، ارزیابی‌های اثربخشی فرآیند حسابرسی مستقل عموماً پس از جلسه کمیته حسابرسی که در آن گزارش‌های سالانه حساب‌ها (ARA) تایید می‌شود، صورت می‌گیرند. در نتیجه، پیامد این ارزیابی بصورت گذشته‌نگر گزارش می‌شود. به منظور ارائه اطلاعات مربوط و به‌موقع‌تر به استفاده‌کنندگان گزارش‌های سالانه حساب‌ها، می‌توان ارزیابی را بطور همزمان انجام داد، یعنی بخش بیشتری از آن با پیشرفت‌های حسابرسی انجام شود تا کمیته حسابرسی بتواند بصورت بلادرنگ حداقل برای مراحل برنامه‌ریزی و طراحی حسابرسی گزارش دهد. ساختار ابزار ما در بخش ۳ که پیشرفت عادی حسابرسی از برنامه‌ریزی و راهبرد، تا اجرا و نتیجه‌گیری را دنبال می‌کند، امکان این امر را فراهم خواهد کرد.

۷ همانطور که در بند ۴،۳۵ رهنمود شورای گزارش‌گری مالی برای کمیته‌های حسابرسی، سپتامبر ۲۰۱۲ توصیه شده است (به پیوست الف مراجعه شود).

ابزار کمک‌کننده کمیته‌های حسابرسی در ارزیابی اثربخشی فرآیند حسابرسی مستقل

در سراسر این ابزار، منابع بالقوه شواهد و شاخص‌هایی که کمیته حسابرسی می‌تواند تلفیق و بررسی کند، را پیشنهاد می‌دهیم. از دیدگاه ما، این امر به کمیته حسابرسی کمک می‌کند تا به شیوه‌ای عینی و قدرتمند به نتیجه‌گیری برسد. پرسش‌های پیشنهادی، منابع بالقوه شواهد و شاخص‌ها، جامع و همچنین الزامی نیستند. آنها باید تعدیل شوند تا شرایط منحصر به فرد شرکت و حسابرسی آن، همچنین ارجحیت‌های کمیته حسابرسی درباره نحوه انجام ارزیابی و توجه به نیازهای سهامداران و انتظارات سایر ذینفعان در موارد ممکن را منعکس کنند. فرآیند ارزیابی باید پویا باشد. این فرآیند باید زمینه حسابرسی در یک سال مشخص، که ممکن است با چالش‌های خاصی توصیف شده باشد، منعکس کند. به عنوان مثال، ممکن است شرکت معامله شرکتی پیچیده‌ای انجام داده باشد؛ ممکن است تغییراتی در کارکنان شرکت و تیم حسابرسی رخ داده باشد؛ یا ممکن است تغییراتی در محیط کنترلی شرکت به وقوع پیوسته باشد.

این ابزار قصد دارد به کمیته‌های حسابرسی کمک کند تا نه تنها مسئولیت‌های گزارش‌گری عمومی خود را به انجام برسانند، بلکه همچنین حداکثر تاثیر بر راهبری را حاصل کنند. بنابراین، ما این ابزار را با فضای یادداشت‌برداری تکمیل کردیم، تا به افرادی که در انجام این ارزیابی دخالت دارند کمک کنیم که خروجی‌ها را در حوزه‌های کلیدی برداشت کنند.

این ابزار موسسه ارنست و یانگ به کمیته‌های حسابرسی در رفع تکالیف و مسئولیت‌هایشان جهت انجام یک ارزیابی اثربخشی فرآیند حسابرسی مستقل و گزارش درباره نحوه انجام آن کمک می‌کند.

اگرچه این مسئولیت کمیته حسابرسی است که اثربخشی فرآیند حسابرسی را ارزیابی کند، اما ما می‌دانیم که دیدگاه‌های مدیریت مربوط هستند. بنابراین، این ابزار پرسش‌ها و منابع شواهدی که برای مدیریت جهت ارائه دیدگاهشان مناسب است، را برجسته می‌کند. انتظار داریم کمیته حسابرسی در انجام ارزیابی کلی خود، به این دیدگاه‌ها توجه داشته باشد.

از دیدگاه ما، ارزیابی اثربخشی فرآیند حسابرسی مستقل از ارزیابی حسابرس مستقل گسترده‌تر است. مدیریت نیز در این ارزیابی نقش دارد و بخش «ت» این ابزار پرسش‌های پیشنهادی برای توجه به نقش مدیریت در این ارزیابی کلی را برجسته می‌کند.

ما به شیوه سلسله زمانی به چالش این ارزیابی پرداختیم - یعنی روند پیشرفت عادی حسابرسی از برنامه‌ریزی و راهبرد، تا اجرا و نتیجه‌گیری را دنبال کردیم. با وجود این، یک حسابرسی بیش از مجموع بخش‌های آن است. خط‌مشی‌ها و رویه‌های مختص موسسه حسابرسی که زمینه‌ای برای کلیه حسابرسی‌ها در مورد عملکرد کارکنان حرفه‌ای را تعیین می‌کند، این مراحل حسابرسی مشخص را در بر می‌گیرند.

نسخه الکترونیک این فایل قابل ویرایش است. این نسخه امکانات را در اختیار استفاده‌کنندگان می‌گذارد:

◀ برجسته کردن متن

◀ یادداشت‌نویسی

◀ افزودن نظرها

◀ خط‌کشی زیر پرسش‌ها و افزودن پرسش‌های جدید

این امر به استفاده‌کنندگان اجازه می‌دهد تا ابزار را سفارشی‌سازی کنند تا شرایط خاص شرکت و حسابرسی آن را منعکس کند و همچنین اقدامات را حاشیه‌نویسی کنند و/یا روند پیشرفت را گزارش دهند.

پرسش‌های پیشنهادی

- ◀ آیا شریک حسابرسی رهبری تیم حسابرسی را اثبات می‌کند و مالکیت و نظارت مشهود و اثربخش بر حسابرسی دارد؟
- ◀ آیا شریک حسابرسی و تیم حسابرسی دانش و مهارت‌های لازم (خاص شرکت، صنعت، حسابداری، حسابرسی) را برای برآوردن الزامات حسابرسی شرکت دارند؟
- ◀ آیا شریک (شرکا) و اعضای اصلی تیم حسابرسی زمان مناسبی را به انجام حسابرسی، سرپرستی کارکنان و ملاقات مستقیم با مدیریت و کمیته حسابرسی اختصاص می‌دهند؟
- ◀ آیا با ارزیابی تیم حسابرسی درباره حوزه‌های ریسک عمده و رویکرد حسابرسی برنامه‌ریزی شده آنها موافق هستید؟
- ◀ آیا کارشناسان مناسب (به عنوان مثال، فناوری اطلاعات (IT)، مالیات، حقوق بازنشستگی، ارزش‌گذاری و غیره) دخیل در حسابرسی با پیچیدگی مسائل تناسبی دارند؟

منابع بالقوه شواهد/شاخص‌ها

- ◀ بازخورد از اعضای مدیریت اجرایی که بیشترین دخالت را در فرآیند حسابرسی دارند درباره اینکه آیا شریک حسابرسی در فرآیند حسابرسی و تصمیمات حسابرسی فعالیت جدی دارد یا خیر و به تیم خود بیش از حد متکی نیست.
- ◀ بازخورد از مدیریت درباره اینکه آیا شریک (شرکا) و اعضای اصلی تیم دانش و مهارت‌های لازم را دارند یا خیر و با توجه به تعاملاتشان در طی حسابرسی، آیا در دسترس، پاسخگو و فعال هستند یا خیر؟
- ◀ شواهدی که نشان می‌دهد تغییراتی در تیم حسابرسی در پاسخ به تغییر نیازهای کسب و کار و همچنین مسائل عملکردی رخ داده است (به عنوان مثال، تیم جهت رسیدگی به یک معامله شرکتی بزرگ تقویت شده است).
- ◀ تجربه مستقیم کمیته حسابرسی و هیات‌مدیره براساس تعاملات با حسابرسان.
- ◀ اطلاعات بدست آمده از حسابرسان درباره نسبت زمان اختصاص یافته به اعضای ارشد به زمان اختصاص یافته به اعضای پائین‌رتبه و تعداد ساعات قطعی بودجه شده که توسط اعضای ارشد تیم برای حسابرسی صرف می‌شود.
- ◀ اطلاعات بدست آمده از حسابرسان درباره نسبت تلاش (فعالیت) حسابرسی صرف شده در رسیدگی به حوزه‌های ریسک عمده.
- ◀ بازخورد و بینش‌های دریافت شده توسط کمیته حسابرسی و مدیریت اجرایی از طریق مشارکت کارشناسان.

- ◀ آیا برنامه حسابرسی رویکرد حسابرسی کاملاً سازگار و یکپارچه‌ای که به حسابرسی چندمکانی مرتبط باشد منعکس می‌کند؟
- ◀ دامنه حسابرسی تا چه اندازه ریسک‌ها و اهمیت مرتبط با هر مکان گروه (از جمله تاثیر ریسک‌های عمده) را منعکس می‌کند؟
- ◀ آیا تغییراتی در دامنه حسابرسی و اهمیت اختصاص داده شده به تیم‌های حسابرسی مکانی نسبت به سال قبل رخ داده است و چرا؟
- ◀ آیا دامنه حسابرسی و اهمیت اختصاص یافته منطقی هستند؟
- ◀ آیا نظارت و کنترل کیفیت مرکزی کافی بر کار انجام شده توسط تیم‌های حسابرسی مکانی وجود دارد؟
- ◀ آیا شریک حسابرسی کنترل و نفوذ کافی بر تیم‌های حسابرسی مکانی از جمله ارزیابی صلاحیت فنی، تجربه و بی‌طرفی حرفه‌ای آنها دارد؟
- ◀ این رویکرد مبتنی بر زیرساخت موسسه حسابرسی تا چه اندازه پشتیبان کار حسابرسی اثربخش بین‌مرزی است؟

- ◀ تعداد و ماهیت بازدیدهای محل توسط تیم حسابرسی مرکزی و بازخورد از جانب مدیریت محلی درباره این بازدیدها.
- ◀ بازخوردی از سوی مدیریت درباره اینکه آیا تیم حسابرسی مرکزی شناخت خوبی از مسائل محلی و رفع آنها نشان می‌دهد یا خیر.
- ◀ شواهد تیم حسابرسی مرکزی که فعالیت‌های تیم‌های حسابرسی مکانی را فراتر از دستورالعمل‌های گروه و تبادل گزارش‌های برنامه‌ریزی/اجمالی، رهبری می‌کنند.
- ◀ بازخوردی از سوی مدیریت محلی درباره کیفیت تیم‌های حسابرسی مکانی در مکان‌های کلیدی.
- ◀ پاسخگویی تیم‌های حسابرسی مکانی به درخواست‌ها و بازخورد از سوی تیم حسابرسی مرکزی.
- ◀ بازخورد از سوی مدیریت محلی و مرکزی، درباره سازگاری رویکرد حسابرسی در مکان‌ها.
- ◀ شفافیت اطلاع‌رسانی درباره دامنه کاری که توسط تیم‌های حسابرسی مکانی انجام می‌شود و حدود مشارکت تیم حسابرسی مرکزی در این کار.

پرسش‌های هایلایت شده، برای مدیریت جهت ارائه دیدگاهشان مناسب است.

◀ آیا شریک حسابرسی درباره برنامه حسابرسی با کمیته حسابرسی مذاکره می کند و نحوه رسیدگی به حوزه های حسابداری مختص شرکت و صنعت و ریسک حسابرسی (از جمله ریسک تقلب) را توضیح می دهد؟

◀ آیا شناخت تیم حسابرسی از کسب و کار و ساختار، بخش و محیط نظارتی آن بطور مناسبی در رویکرد حسابرسی منعکس شده است؟

◀ آیا رویکرد حسابرسی نسبت به تغییرات در کسب و کار با گذشت زمان پاسخگو است؟ آیا رویکرد حسابرس در سال جاری مورد چالش قرار گرفته است و در این صورت، چه تغییراتی کرده است؟

◀ آیا ریسک های عمده در سال جاری مورد چالش قرار گرفته اند و آیا منطق تغییر (یا در واقع عدم تغییر) بطور روشن بیان شده اند؟

◀ آیا ریسک های تجاری به درستی در زمان ارزیابی ریسک های حسابرسی لحاظ شده اند؟ در رابطه با ریسک های تجاری که به ریسک های حسابرسی تبدیل نمی شوند، آیا حسابرس قادر است بطور واضح دلیل را شرح دهد؟

◀ آیا منطق دلایل برای با اهمیت بودن (از جمله هرگونه تغییرات) شفاف است؟

◀ شواهدی که نشان می دهند اعضای ارشد تیم حسابرسی شناخت خوبی از بخش تجاری و صنعتی گروه دارند (به عنوان مثال، از طریق مذاکراتشان با مدیریت اجرایی و غیر اجرایی).

◀ اطلاع رسانی موضوعات برنامه ریزی توسط حسابرس به کمیته حسابرسی، تغییرات دامنه و اهمیت که به تغییرات در اندازه، ریسک و ماهیت کار حساس اند را نشان می دهد.

◀ اطلاع رسانی موضوعات برنامه ریزی توسط حسابرس به کمیته حسابرسی، شناخت روشنی از کسب و کار و مهم ترین ریسک ها، از جمله ریسک های تقلب را نشان می دهد. ارزیابی کمیته حسابرسی مبتنی بر کاوش و به چالش کشیدن برنامه و رویکرد حسابرسی است.

◀ توجه کمیته حسابرسی به این موضوع که آیا دامنه حسابرسی مستقل در زمینه حوزه های کسب و کاری مورد نظر منطقی و معنادار است یا خیر؟

◀ رویکرد حسابرسی سال به سال در صورت اقتضا بطور واضح و روشن تعدیل می شود.

◀ شفافیت اطلاع رسانی ها در مورد مبنای سطح اهمیت.

◀ تجاری بودن، انعطاف پذیری و نوآوری از مذاکرات با تیم حسابرسی آشکار می شود.

◀ آیا تیم حسابرسی شناختی از منابع اطمینان بخشی در کسب و کار از جمله کنترل های مدیریتی و حسابرسی داخلی یا نظارت بر تطبیق دارد و آیا در موارد ممکن به دنبال بهره گیری از این منابع است؟

◀ آیا رویکرد حسابرسی بطور واضح نشان می دهد که محیط کنترلی زیربنایی تا چه اندازه مورد توجه است و تا چه اندازه به آن اتکا می شود از جمله چگونگی آن (گردش، اتکا و آزمون مجدد، و غیره)؟

◀ در مواردی که اتکای محدودی روی محیط کنترلی است، آیا منطق آن در کنار ایده های بهبود بطور واضح تشریح شده اند؟

◀ آیا تیم حسابرسی درک روشنی از محدودیت های مقرراتی درباره استفاده از سایر منابع اطمینان بخشی دارد؟

◀ اگر حسابرس به آزمون مدیریت و حسابرسی داخلی اتکا کند، آیا کمیته حسابرسی منطق برای چنین اتکایی را درک می کند؟

◀ آیا تفاوت های معناداری در دیدگاه حسابرسان داخلی و مدیریت و حسابرس مستقل وجود دارد؟ در این صورت، آیا این تفاوت ها بطور حرفه ای برطرف شده اند؟

◀ اطلاع رسانی موضوعات برنامه ریزی توسط حسابرس به کمیته حسابرسی بطور واضح میزان اتکا به سایر منابع اطمینان بخشی، و منطق این تصمیمات از جمله هرگونه محدودیت های وضع شده بر اساس استانداردهای حسابرسی یا قانونگذاران را شرح می دهد.

◀ قابلیت درک و اجرای ایده های بهبود و نکات نامه مدیریت.

◀ بازخوردی از مدیریت، تیم های حسابرسی داخلی و تطبیق.

◀ فناوری تا چه اندازه برای بهبود اجرای حسابرسی استفاده می شود؟ آیا اثربخش و قابل رویت است؟

◀ آیا ابزارهای داده کاوی برای امکان آزمون کل مجموعه داده ها به کار می روند؟

◀ در مواردی که فناوری به دلیل عدم اثربخشی یا عدم کارایی، قابل استفاده نیست آیا این منطق همراه با ایده های بهبود به روشنی تشریح شده اند؟

◀ رویکرد حسابرسی از چه طریق تفکر مبتکرانه را منعکس می کند؟

◀ اطلاع رسانی موضوعات برنامه ریزی توسط حسابرس به کمیته حسابرسی، جزئیات ابزارها یا فناوری های موجود و گزینه های لحاظ شده را تشریح می کند.

◀ منطق استفاده از ابزارهای داده کاوی از جمله اطمینان کسب شده بطور واضح بیان می شود.

◀ خروجی تحلیل داده ها و محک زنی توسط حسابرسی به مدیریت، و در صورتی که مربوط باشد، به کمیته حسابرسی ارائه می شود.

◀ کیفیت پیشنهاد های حسابرس در نامه مدیریت.

◀ بازخورد و بینش های بدست آمده از طریق مشارکت کارشناسان.

پرستی های هیالیت شده، برای مدیریت جهت ارائه دیدگاهشان مناسب است.

نظرها و مشاهددها	منابع بالقوه شواهد/شاخص‌ها	پرسش‌های پیشنهادی
	<p>◀ بازخورد مدیریت و کمیته حسابرسی در مورد اینکه آیا اعضای ارشد تیم حسابرسی هنگام برخورد با قضاوت‌های کلیدی، اشتباهات و غیره، قوی بوده‌اند، آیا جدیت داشته‌اند، آیا توانسته‌اند منطق موضعشان را به روشنی بیان کنند و بدون دلیل به ادعاهای مدیریت اتکا نکنند.</p> <p>◀ اطلاع‌رسانی‌های حسابرس پیرامون استقلال آنها به روشنی مبین تهدیدهای مشخص شده و محافظت‌های اتخاذ شده مرتبط به منظور حفظ استقلال و بی‌طرفی است.</p> <p>◀ بازخورد نتایج بررسی‌های کیفیت داخلی و خارجی، و پاسخ‌های تیم حسابرسی به یافته‌ها و پیشنهادهای.</p> <p>◀ شواهد کمیته حسابرسی و سایر جلسات مبنی بر اینکه شریک حسابرسی نظر مدیریت اجرایی را به چالش می‌کشد و توضیحات دریافتی را بدون گواه و مدرک نمی‌پذیرد.</p> <p>◀ کیفیت و وضوح بیان مفصل حوزه‌های ریسک عمده و سایر مسائل حسابرسی و حسابداری. مبنای دیدگاه حسابرس به روشنی توضیح داده می‌شود و کمیته حسابرسی تفکر حسابرس را در می‌یابد.</p>	<p>◀ این تیم تا چه اندازه درستکاری و بی‌طرفی حرفه‌ای را نشان می‌دهد؟ آیا شریک حسابرسی در صورت لزوم «خیر» می‌گوید و حامی نظر تیم است؟</p> <p>◀ آیا تیم حسابرسی درجه مناسبی از چالش را در طول حسابرسی و به ویژه در حوزه‌های ریسک عمده نشان می‌دهد؟</p> <p>◀ آیا تیم حسابرسی در حوزه‌های بااهمیت حسابداری و قضاوت حسابرسی قدرت رویکردشان نظیر شواهد لحاظ شده و منطق نتیجه‌گیری حاصله را نشان می‌دهد؟</p>
	<p>◀ کیفیت تحلیل اطلاع‌رسانی‌ها و گزارش‌های حسابرس.</p> <p>◀ بازخورد اعضای مدیریت اجرایی که بهترین موقعیت را برای ارزیابی صلاحیت فنی دارند.</p> <p>◀ تجربه جلسات توجیهی کمیته حسابرسی و جلسات رسمی.</p> <p>◀ بازخورد نتایج بررسی‌های کیفیت داخلی و خارجی و پاسخ‌های تیم حسابرسی به یافته‌ها و پیشنهادهای.</p> <p>◀ بازخورد اعضای مدیریت اجرایی از فرآیند مشاوره و به‌موقع بودن آن.</p> <p>◀ اطلاع‌رسانی‌ها سبب می‌شوند هیچ مسئله غافل‌گیرکننده‌ای رخ ندهد.</p> <p>◀ بازخورد و بینش‌های دریافتی از کارشناسان هر جا که مشارکت داشته‌اند.</p> <p>◀ مشاهده کسب و کار و تخصص فنی موسسه حسابرسی از طریق حضور در صنعت و مجامع فنی سازمان‌یافته توسط موسسه حسابرسی.</p>	<p>◀ آیا برتری فنی در تیم مشهود است و آیا این امر به شیوه مناسب در کنار کاربرد تجاری نشان داده می‌شود؟</p> <p>◀ آیا حسابداری، راهبری شرکتی و سایر به روزرسانی‌ها و بینش‌های فنی و نظارتی در اختیار مدیریت و کمیته حسابرسی قرار گرفته است تا به آنها اجازه دهد در یک محیط متغیر بطور اثربخش فعالیت کنند؟</p> <p>◀ آیا شریک (شرکا) از قضاوت‌های فنی برخوردارند و آیا می‌توانند دیدگاه و منطقتشان را به وضوح بیان کنند؟</p> <p>◀ تا چه حد از منابع فنی متخصص برای پرداختن به مسائل فنی دشوار یا غیرمعمول استفاده می‌شود و یا آنها را بطور اثربخش به کار می‌گمارند؟</p> <p>◀ آیا شریک حسابرسی نتایج مشاوره‌ها با تیم فنی موسسه پیرامون موضوعات حسابداری یا حسابرسی را به کمیته حسابرسی توصیه می‌کند؟ آیا چنین مشاوره‌هایی به‌موقع و شفاف انجام می‌شود؟</p>

عوامل رفتاری از جمله تردید حرفه‌ای

برتری فنی

پرسش‌های هایلایت شده، برای مدیریت جهت ارائه دیدگاهشان مناسب است.

پرسش‌های پیشنهادی

- ◀ آیا شریک حسابرسی با کمیته حسابرسی و رئیس کمیته حسابرسی گفتگوی حرفه‌ای و آزاد برقرار می‌کند؟
- ◀ آیا شریک حسابرسی در جلسات خصوصی مسائل حساس را صریحاً با کمیته حسابرسی در میان می‌گذارد (به عنوان مثال، دیدگاه‌هایش، از جمله هرگونه نگرانی، در مورد فرآیندهای گزارش‌گری مدیریت؛ مسائل کنترل داخلی؛ کیفیت تیم مالی)؟
- ◀ آیا حسابرس در اطلاع‌رسانی‌های خود به‌ویژه مسائلی که نیاز به توجه فوری دارند، به عنوان مثال، مشکل پیش‌آمده عمده در حسابرسی مذکور، فعال عمل می‌کند؟
- ◀ آیا شریک حسابرسی قادر است مسائل حسابداری و حسابرسی را به شیوه‌ای قابل درک توضیح دهد؟
- ◀ آیا حسابرس کیفیت گزارش‌گری مالی شرکت، از جمله معقول بودن برآوردها و قضاوت‌های حسابداری را به اندازه کافی مورد بحث قرار می‌دهد؟
- ◀ آیا حسابرس نحوه مقایسه رویه‌های حسابداری شرکت با روندهای صنعت و شیوه‌عمل‌های پیشرو را مورد بحث قرار می‌دهد؟
- ◀ آیا اطلاع‌رسانی‌های حسابرس روشن و مختصر هستند و آیا حسابرس نقطه نظراتش را هر جا که مربوط باشد، ارائه می‌دهد؟
- ◀ آیا اطلاع‌رسانی‌ها و گزارش‌های حسابرس به‌موقع است تا اجازه دهد اقدام مناسبی به منظور جلوگیری و همچنین کشف تحریف‌های با اهمیت در گزارش‌گری مالی انجام شود؟
- ◀ آیا اطلاع‌رسانی‌های حسابرس به جای تکرار مکررات، خاص و مربوط به شرکت و شرایطش است؟
- ◀ آیا توصیف‌ها در گزارش حسابرسی پیرامون حوزه‌های ریسک عمده و روش‌های حسابرسی برای پیگیری چنین ریسک‌هایی با آنچه به کمیته حسابرسی اطلاع‌رسانی شده است، ارتباط دارد؟
- ◀ آیا تیم حسابرسی قادر به ارائه بینش و دیدگاه در مورد اینکه چگونه تصمیمات راهبردی شرکت، تغییرات محیط شرکت و تحولات در استانداردهای حسابداری و نظارتی ممکن است بر صورت‌های مالی آتی اثر گذارد، است؟

پرسش‌های هابلیت شده، برای مدیریت جهت ارائه دیدگاهشان مناسب است.

منابع بالقوه شواهد/شاخص‌ها

- ◀ تجربه مستقیم کمیته حسابرسی، هیات‌مدیره و مدیریت ارشد مبتنی بر تعاملات با حسابرس در طول فرآیند حسابرسی.
- ◀ شفافیت و زمان‌بندی گزارش‌ها به مدیریت و کمیته حسابرسی و اینکه آیا آنها بینشی در مورد موضوعات گسترده‌تر راهبری، فرآیند گزارش‌گری مالی شرکت و محیط کنترلی به جای موضوعات فنی حسابداری ارائه می‌دهند یا خیر.
- ◀ اطلاع‌رسانی یافته‌ها توسط حسابرس به کمیته حسابرسی به روشنی نتایج روش‌های انجام شده و نتیجه‌گیری‌های بدست آمده در زمینه‌های معین ریسک عمده و سایر موضوعات کلیدی حسابداری و حسابرسی را مشخص می‌کند.
- ◀ استفاده از برنامه‌های ردیابی مسئله/داشبوردها، برنامه‌های میان‌دوره‌ای کمک به مشتری و گزارش‌های «هشدار به‌موقع» علاوه بر اطلاع‌رسانی موضوعات برنامه‌ریزی و یافته‌های حسابرسی.
- ◀ بازخورد مدیریت با توجه به اطلاع‌رسانی‌های به‌موقع در طول سال.
- ◀ اطلاع‌رسانی‌ها سبب می‌شوند هیچ مسئله غافل‌گیرکننده‌ای رخ ندهد.
- ◀ سازگاری این توصیف‌ها در گزارش حسابرسی از حوزه‌های عمده ریسک و روش‌های مرتبط با حسابرسی با آنچه به کمیته حسابرسی اطلاع‌رسانی شده است.
- ◀ بازخورد کمیته حسابرسی و مدیریت در مورد اینکه آیا حسابرس بینش و دیدگاه‌هایی آینده‌نگرانه، خواه به صورت شفاهی یا به عنوان بخشی از گزارش‌های مکتوب خود، ارائه می‌دهد یا خیر.

نظرها و مشاهدات

◀ دامنه حسابرسی، روش‌های اجرا و قضاوت‌های اهمیت تا چه اندازه تحت تاثیر بودجه‌ها و فشار دستمزدها است؟

◀ آیا حسابرسی با اتکای مناسب بر روش‌هایی که قبل از پایان دوره گزارش‌گیری انجام شده است، برنامه‌ریزی و اجرا می‌شود و از طریق موعدهای گزارش‌گیری واقع‌بینانه پشتیبانی می‌گردد؟

◀ آیا شواهدی وجود دارد مبنی بر اینکه موسسه برنده (طی مناقصه) حق‌الزحمه‌ای پیشنهاد کرده است که در میان‌مدت و بلندمدت ناپایدار باشد و این ممکن است تیم حسابرسی را تحت فشار قرار دهد تا دامنه و روش‌های حسابرسی را به شکل نامناسب کاهش دهد؟

◀ آیا هرگونه تغییرات دامنه یا اهمیت و کاهش حق‌الزحمه‌ها به طور منطقی و بدون ایجاد نگرانی‌ها از کاهش نامناسب دامنه و اجرای حسابرسی توضیح داده شده است؟

◀ آیا تیم حسابرسی نارسایی‌ها و عامل آنها را در برنامه‌ریزی حسابرسی شناسایی کرده است؟

◀ آیا تیم حسابرسی کارایی‌های حسابرسی برنامه‌ریزی شده را ارائه داده است؟

◀ آیا چنین هزینه حسابرسی برای اندازه، پیچیدگی و ریسک‌های شرکت منطقی و کافی است؟

◀ کیفیت و به‌موقع بودن درخواست‌های اطلاعات از جانب حسابرسی به مدیریت.

◀ اطلاع‌رسانی موضوعات برنامه‌ریزی، منطق تفصیلی برای تغییرات دامنه و اهمیت و تاثیرشان بر حق‌الزحمه‌ها را نشان می‌دهد.

◀ شواهد مدیریت از فشار بی‌مورد بر منابع حسابرسی، زمان‌بندی کار یا رویکرد کلی.

◀ تاثیر تغییرات دامنه و کار غیرتکراری به وضوح توضیح داده می‌شود و به موقع اطلاع‌رسانی می‌گردد.

◀ استفاده از داشبوردهای مهم و مسائل موجود، برنامه کمک به مشتری، گزارش‌های میان‌دوره‌ای و «هشدار به موقع» علاوه بر اطلاع‌رسانی موضوعات برنامه‌ریزی و یافته‌های حاصل از حسابرسی.

پرسش‌های هایلایت شده، برای مدیریت جهت ارائه دیدگاهشان مناسب است.

پرسش‌های پیشنهادی

منابع بالقوه شواهد/شاخص‌ها

نظرات و مشاهدات

◀ آیا اطلاعاتی در اختیارتان قرار می‌گیرد تا به شما این امکان را بدهد نحوه تطبیق رویه‌های کلی موسسه با استانداردهای حسابرسی و اخلاقی قابل اجرا را ارزیابی کنید؟

◀ آیا شریک تعهدی به انجام «کار صحیح» و نیز پایبندی به رویه (به روابط تجاری، خدمات غیرحسابرسی، محافظت‌ها و نیز تهدید آشنایی توجه شود) نشان داده است؟

◀ آیا موسسه حسابرسی کلیه موضوعات از جمله موارد استثنا که رعایت موسسه از الزامات استقلال را نشان می‌دهد، و قاعداً به استقلال موسسه مربوط است، به کمیته حسابرسی گزارش می‌دهد؟

◀ آیا شریک حسابرسی هنگامی که از کمیته حسابرسی برای خدمات غیر حسابرسی پیش‌تاییدیه اخذ می‌کند، محافظت‌های بجا را جهت حفظ استقلال، بی‌طرفی و تردید حرفه‌ای حسابرس لحاظ می‌کند؟

◀ آیا رویه‌ها و روش‌های بجا برای اطمینان از نظارت بر کیفیت حسابرسی و نیز اطمینان از انجام اقدام متعاقب مناسب لحاظ شده‌اند؟

◀ آیا تیم حسابرسی آنگونه به منابع کنترل کیفیت صحیح در موسسه حسابرسی دسترسی دارد که تصمیمات مناسب و به‌موقع اتخاذ شود؟

◀ آیا موسسه حسابرسی چرخش شریک را از نظر انتخاب جانشین و همچنین اطمینان از انتقال راحت بین شریک حسابرسی قبلی و جانشین وی به صورت اثربخش مدیریت می‌کند؟

◀ چگونه تغییراتی که در ترکیب تیم حسابرسی خصوصاً در اعضای ارشد تیم وجود دارد، کنترل می‌شود؟ آیا افراد با مهارت و دانش مناسب برای تکمیل حسابرسی گماشته شده‌اند؟

◀ چگونه مسائل مربوط به کیفیت حسابرسی که در گزارش‌های عمومی ناظر شناسایی شده‌اند، در برنامه حسابرسی قرار گرفته‌اند؟

◀ اگر حسابرسی شرکت برای بازرسی کیفیت برون‌سازمانی انتخاب می‌شود، آیا شریک حسابرسی انتخاب حسابرسی را به کمیته حسابرسی توصیه می‌کند و به‌موقع یافته‌ها و اثر آنها را، در صورت وجود، بر فرآیند حسابرسی مورد بحث قرار می‌داد؟

◀ آیا حسابرس نتایج سایر بررسی‌های نظارتی نظیر یافته‌های بررسی موضوعی را اطلاع‌رسانی می‌کند که ممکن است مربوط به حسابرسی شرکت باشد؟ آیا حسابرس توضیح می‌دهد چگونه چنین رویکرد حسابرسی این یافته‌ها را لحاظ می‌کند؟

پرسش‌های هابلیت شده، برای مدیریت جهت ارائه دیدگاهشان مناسب است.

◀ شفافیت اطلاع‌رسانی‌ها پیرامون محافظت‌ها و تهدیدها بر سر استقلال.

◀ گزارش‌گری شفاف از موارد استثنا و تخلفات استقلال.

◀ گزارش شفافیت موسسه حسابرسی - به ویژه در بخش‌های استقلال و اطمینان‌بخشی کیفیت و آموزش.

◀ بحث میان کمیته حسابرسی (یا نماینده آن، به عنوان مثال، دبیر شرکت) و تیم حسابرسی در مورد خط‌مشی‌های موسسه برای کنترل کیفیت، آموزش، توسعه کارکنان، استقلال، تردید حرفه‌ای و غیره.

◀ گزارش‌های ناظران در مورد بررسی‌های کیفیت برون‌سازمانی آنها و همچنین پاسخ موسسه حسابرسی به یافته‌ها و پیشنهادها.

◀ ماهیت رابطه با مدیریت، یعنی آیا این رابطه قوی، سازنده، آزاد و دور از مشاجره است؟

◀ تعداد تصمیم‌گیری‌ها و نیز به موقع بودن این تصمیم‌گیری‌ها در موضوعات عمده.

◀ ورود کمیته حسابرسی در جستجوی گزینه‌ها برای شریک جانشین.

◀ بازخورد کمیته حسابرسی و نیز مدیریت اجرایی در مورد اینکه چگونه انتقال بین شریک قبلی و شریک جانشین مدیریت می‌شود.

◀ بازخورد مدیریت در مورد اینکه چگونه واگذاری و انتقال اعضای ارشد جدید تیم حسابرسی مدیریت می‌شود.

◀ آیا موسسه حسابرسی تعهدی نسبت به آموزش و پیشرفت مستمر کارکنان خود نشان می‌دهد؟
 ▶ آیا تیم حسابرسی بطور فعال در جستجوی بازخوردی درباره کیفیت حسابرسی و خدمات ارائه شده است؟
 ▶ آیا حسابرس نسبت به ایده بهبود مستمر راغب است و آیا براساس هرگونه بازخورد آن عمل می‌کند؟

◀ مشاهدات مستقیم کمیته حسابرسی و نیز مدیریت اجرایی در مورد اینکه آیا بازخورد داده شده به حسابرس اعمال شده‌اند یا خیر. اگر پاسخ منفی است، دلایل چرایی آن روشن است.

ت. نقش مدیریت

◀ آیا کارکنان مدیریت کلیدی در مواقع موردنیاز در دسترس حسابرس قرار دارند؟
 ▶ آیا اطلاعات درخواستی توسط حسابرس به‌موقع، کامل و دقیق ارائه می‌شوند؟
 ▶ آیا اطلاعات درخواستی توسط حسابرس قبل از ارائه به حسابرس از سوی مدیریت بررسی می‌شوند؟
 ▶ آیا گزارش‌هایی که مدیریت پیرامون قضاوت‌ها، برآوردها و ابهام‌ها به کمیته حسابرسی و حسابرس می‌دهد، به خوبی مورد تحقیق قرار گرفته و مکتوب شده‌اند، یعنی آیا مسئله را شفاف بیان می‌کنند، به استانداردها و الزامات فنی قابل اجرا اشاره دارند، گزینه‌های مدنظر مدیریت را بیان می‌کنند، نتیجه‌گیری/پیشنهاد نهایی و منطقی برای آن لحاظ شده است؟
 ▶ آیا مدیریت بطور فعال آماده تغییرات ناشی از استانداردها، آئین‌نامه‌ها و مقررات جدید است؟
 ▶ آیا مدیریت، در صورت امکان، فعالانه در جستجوی ورودی اولیه حسابرس به عنوان مثال، در معاملات پیچیده، غیرمعمول یا حساس است؟
 ▶ آیا جدول زمانی حسابرسی، زمان کافی برای کنترل کیفیت و فرآیندهای بررسی قوی را فراهم می‌کند تا از سوی مدیریت و حسابرس اعمال شود؟
 ▶ آیا مدیریت بر اساس بازخورد ارائه شده توسط حسابرس پیرامون فرآیندها و کنترل‌های گزارش‌گری مالی عمل می‌کند؟
 ▶ آیا تیم حسابرسی تعدیلات حسابرسی و نارسایی‌های کنترلی را شناسایی کرده است؟

◀ تاخیرها در فرآیند حسابرسی خارج از کنترل حسابرس.
 ▶ بازخورد حسابرس در مورد در دسترس بودن و انعطاف پذیری کارکنان مدیریت کلیدی و به‌موقع بودن و کیفیت اطلاعات دریافتی.
 ▶ بازخورد حسابرس و کمیته حسابرسی در مورد کیفیت گزارش‌های مدیریت پیرامون قضاوت‌ها، برآوردها و ابهامات و به موقع بودن مشارکت حسابرس مذکور.
 ▶ بازخورد حسابرس در مورد اینکه آیا مدیریت با اقدامات ذکر شده در نامه‌های مدیریت سنوات قبل، ارزیابی‌های فرآیند حسابرسی یا جلسات گزارش پس از حسابرسی توافق دارد یا خیر.
 ▶ تعداد تحریف‌های اصلاح شده و اصلاح نشده از جمله تحریف‌های افشا.
 ▶ تعداد تعدیلات و تجدید ارائه‌های سال قبل.
 ▶ تعداد نارسایی‌های کنترلی شناسایی شده.

ما منبع اصلی شواهد را در رابطه با نقش مدیریت در کمک به اثربخشی فرآیند حسابرسی مستقل مورد توجه قرار داده‌ایم و چنین شواهدی حاصل مباحثه با حسابرس مستقل و مشاهدات خود کمیته حسابرسی است.

نتایج ارزیابی مدیریت برای بررسی توسط کمیته حسابرسی

نتیجه‌گیری‌های کلی کمیته حسابرسی (از جمله منطق آن)

نکات کلیدی برای افشا در گزارش و حساب‌های سالانه پیرامون نحوه ارزیابی کمیته حسابرسی از اثربخشی فرآیند حسابرسی مستقل

موارد ارجاع

کیفیت حسابرسی شورای گزارش‌گری مالی: راهنمای اجرایی برای کمیته‌های حسابرسی (می ۲۰۱۵)

[https://www.frc.org.uk/Our-Work/Publications/Audit-and-Assurance-Team/Audit-Quality-Practice-Aid-for-Audit-Committee-\(1\).pdf](https://www.frc.org.uk/Our-Work/Publications/Audit-and-Assurance-Team/Audit-Quality-Practice-Aid-for-Audit-Committee-(1).pdf)

در بند ۲،۳ راهنمای اجرایی، شورای گزارش‌گری مالی بیان می‌کند: «حسابرسی با کیفیت بالا به گونه‌ای است که یا از مطابقت صورت‌های مالی با چارچوب گزارش‌گری مالی، سطح اطمینان بالایی حاصل می‌کند (یا در صورت لزوم از اصلاح آنها برای انجام این کار اطمینان می‌دهد) و یا گزارش حسابرس را در پی دارد که نشان‌دهنده اختلاف نظر یا توانایی محدود شده حسابرس جهت اظهار نظر است. یک حسابرسی با کیفیت بالا همچنین با قوانین و مقررات قابل اجرا (از جمله استانداردهای حرفه‌ای مربوط) مطابقت دارد.»

رهنمود شورای گزارش‌گری مالی پیرامون کمیته‌های حسابرسی (سپتامبر ۲۰۱۲)

<http://www.frc.org.uk/Our-Work/Publications/Corporate-Governance/Guidance-on-Audit-Committees-September-2012.aspx>

۴،۳۵ کمیته حسابرسی در پایان چرخه حسابرسی سالانه، باید اثربخشی فرآیند حسابرسی را ارزیابی کند. کمیته حسابرسی طی انجام این کار باید:

- ◀ بررسی کند که آیا حسابرس توانسته است برنامه حسابرسی مورد توافق را برآورده کند یا خیر و دلایل هرگونه تغییرات، از جمله تغییرات در ریسک‌های حسابرسی درک شده و کاری که حسابرسان مستقل برای رفع چنین ریسک‌هایی انجام داده‌اند.
- ◀ هر جا در سیستم‌های کنترل داخلی مناسب بود، قدرت و ادراک حسابرسان را در کنترل قضاوت‌های کلیدی حسابداری و حسابرسی معین و پاسخ به پرسش‌های کمیته حسابرسی، و در تفسیر آنها، در نظر آورد.
- ◀ از کارکنان کلیدی و دخیل، به عنوان مثال مدیر امور مالی و رئیس حسابرسی داخلی در مورد نحوه انجام حسابرسی، بازخورد بگیرد.
- ◀ بررسی و نظارت محتوای نامه مدیریت حسابرس مستقل، به منظور ارزیابی اینکه نامه مدیریت بر اساس شناخت خوب از کسب و کار شرکت است یا خیر و مشخص کند که آیا به پیشنهادها عمل شده است یا خیر، و در صورت پاسخ منفی، دلایل چرایی که به آنها عمل نشده است.
- ◀ اثربخشی فرآیند حسابرسی مستقل را به هیات‌مدیره گزارش دهد.

سایر موارد ارجاع

۱. لابراتوار گزارش‌گری مالی FRC (شورای گزارش‌گری مالی)، گزارش‌گری کمیته‌های حسابرسی، می ۲۰۱۵

<https://www.frc.org.uk/Our-Work/Publications/Financial-Reporting-Lab/Implementation-Study-Reporting-of-audit-committee.pdf>

۲. چارچوب کیفیت حسابرسی شورای گزارش‌گری مالی، فوریه ۲۰۰۸

[https://www.frc.org.uk/Our-Work/Publications/FRC-Board/The-Audit-Quality-Framework-\(1\)-File.pdf](https://www.frc.org.uk/Our-Work/Publications/FRC-Board/The-Audit-Quality-Framework-(1)-File.pdf)

۳. هیات استانداردهای بین‌المللی حسابرسی و اطمینان‌بخشی، چارچوبی برای کیفیت حسابرسی، ژانویه ۲۰۱۳

<http://www.ifac.org/system/files/publications/files/A%20Framework%20for%20Audit%20Quality.pdf>

۴. مرکزی برای ابزار ارزیابی کیفیت حسابرسی حسابرس مستقل: مرجعی برای کمیته‌های حسابرسی در سراسر جهان، ژوئن ۲۰۱۵

http://www.theqaq.org/docs/default-source/reports-and-publications/auditor_assessment_tool_worldwide.pdf?Sfvrnsn=2/externalauditor-assessment-tool-a-reference-for-audit-committees-worldwide